

Toelichting Fokprogramma Schapen en geiten

Bij de aanvraag voor een erkenning moet u ook een [fokprogramma indienen](#). De gegevens die in het fokprogramma moeten staan leest u hieronder. Per ras stelt u een fokprogramma op.

Dit document kunt u gebruiken bij het opstellen van het fokprogramma. Bij enkele onderdelen staat een artikel genoemd. Dit artikel verwijst naar de Europese Fokkerijverordening. Hierin vindt u de regels over dat onderwerp.

1. Naam organisatie

Vermeld de naam van uw organisatie.

2. Fokdoel

Geef aan welke doelen, of een combinatie daarvan, u nastreeft.

- Instandhouding van het ras
- Verbetering van het ras
- Creatie van een nieuw ras
- Reconstructie van een ras

3. Naam ras

Vermeld hier de naam van het ras waarvoor u het fokprogramma heeft opgesteld. Als het ras in andere lidstaten een andere rasnaam heeft, dan kunt u deze namen hier ook vermelden. Zo is het voor fokkers in alle lidstaten duidelijk voor welk ras u een stamboek bijhoudt.

4. Gedetailleerde eigenschappen van het ras

Voeg een uitgebreide beschrijving toe van het ras. U beschrijft hier ook eventuele genetische bijzonderheden of defecten als deze bekend zijn. Vermeld of er sprake is van een met uitsterven bedreigd ras. Vermeld ook de toename van het inteeltpercentage per generatie als deze bekend is.

5. Selectie- en fokdoelstellingen

Beschrijf de selectiedoelstellingen die zijn opgesteld. Dit zijn de doelstellingen met betrekking tot de kwalitatieve of kwantitatieve kenmerken van het ras. Als u gebruik maakt van selectie binnen het fokprogramma, dan beschrijft u welke evaluatiecriteria u toepast met het oog op deze doelstellingen.

6. Geografisch gebied (*artikel 12*)

Beschrijf per lidstaat (en in voorkomend geval deelstaat): de activiteiten die u uitvoert, het aantal fokkers en het aantal fokdieren. Vermeld ook op welke datum de activiteiten zijn gestart. Ook de gegevens over Nederland vermeldt u hier.

7. Identificatie van fokdieren (*artikel 22*)

a. *Wijze van identificatie*

Beschrijf het systeem dat wordt gebruikt om dieren te identificeren en te registreren in het stamboek. Beschrijf de methode die daarbij wordt gebruikt, bijvoorbeeld een oormerk, chip, DNA-analyse, en het gebruik van unieke stamboeknummers.

b. *Controlesystematiek*

Beschrijf op welke wijze u de identificatie van het dier controleert. Bijvoorbeeld door middel van een administratieve controle, zoals het gebruik van stallijsten en dekljsten. Of door een controle bij het dier met een chiplezer of DNA-analyse.

8. Systeem voor registratie van de afstamming

Beschrijf hoe u de afstamming van elk dier registreert en controleert. Geef hier ook aan of en hoe u de afstamming van dieren controleert als er sprake is van twijfel over de juistheid van de afstamming. Beschrijf ook welke procedure wordt toegepast als de afstamming niet correct blijkt.

9. Informatie over precieze omstandigheden die creatie / reconstructie rechtvaardigen (artikel 19)

Beschrijf, als het fokdoel creatie of reconstructie is, een gedetailleerd plan, waarin u onder meer termijnen noemt voor de opstelling van het nieuwe stamboek, en welke dieren u als basispopulatie beschouwd. Heeft u geen creatie of reconstructie als fokdoel? Dan hoeft u dit onderdeel niet op te nemen.

10. Prestatieonderzoek (artikel 25, 26, 27, 28, 29 en Bijlage III)

Als u kenmerken van dieren meet en registreert die verband houden met de selectie- en fokdoelstellingen in het fokprogramma, dan valt dit onder prestatieonderzoek. Hieronder vallen bijvoorbeeld ook keuringen of inspecties als u de uitslag gebruikt om de dieren in te delen in een onderdeel van het stamboek of als u de uitslag op het certificaat vermeldt. Voert u geen keuringen of inspecties uit? Dan hoeft u dit onderdeel niet op te nemen.

a. Wijze van gegevensverzameling

Vermeld tenminste op welke wijze, wanneer en door wie de gegevens worden verzameld.

b. Wijze van registratie, validatie, communicatie van gegevens

Beschrijf hoe de gegevens worden geregistreerd en in welk systeem. Beschrijf ook hoe de kwaliteit van de gegevens wordt gewaarborgd. U geeft aan op welke wijze diereigenaren de gegevens ontvangen.

c. Toepassing gegevensverzameling in het kader van selectiedoelstellingen

Beschrijf hoe de gegevens worden gebruikt voor selectie of voor de toepassing van selectiedoelstellingen die u heeft opgesteld en heeft opgenomen in het fokprogramma.

d. ICAR certificering

Als u ICAR gecertificeerd bent, dan meldt u dat in het fokprogramma. Indien van toepassing voegt u het ICAR certificaat toe.

11. Genetische evaluatie (artikel 25, 26, 27, 28, 29 en Bijlage III)

Bij een genetische evaluatie schat u het verwachte effect van het genotype van een dier op een bepaalde eigenschap van nakomelingen. Gebruikt u de uitslagen uit het prestatieonderzoek om dieren te rangschikken op hun genetische waarde (fokwaarde)? Dan valt dit onder genetische evaluatie. Voert u geen genetische evaluatie uit? Dan hoeft u dit onderdeel niet op te nemen.

a. Beschrijving van informatie en gegevens die worden meegenomen in de fokwaardenschatting, en herkomst daarvan

Vermeld welke kenmerken u meeneemt in de genetische evaluatie. Beschrijf ook welke informatiebronnen (dier zelf, nakomelingen, broers en zussen, etc.) worden meegenomen in de berekening en wat de herkomst is van deze gegevens: prestatieonderzoek, genomische informatie, of volgens een andere wetenschappelijk aanvaardbare methode. U toont aan dat u alleen gevalideerde gegevens meeneemt in de evaluatie.

b. Wijze van genetische en genomische evaluatie

Beschrijf de statische methode die wordt gebruikt voor de genetische en/of genomische evaluatie. U laat hierbij zien dat u corrigeert voor omgevingseffecten en de gegevensstructuur.

c. Methode voor meten van betrouwbaarheid geschatte fokwaarden

Beschrijf hoe u de betrouwbaarheid van de fokwaarden berekend.

d. ICAR certificering

Als u ICAR gecertificeerd bent, dan meldt u dat in het fokprogramma. Indien van toepassing voegt u het ICAR certificaat toe.

12. Indeling van het stamboek (artikel 15, 16, 17, 18, 19, 20 en 21)

- a. *Onderverdeling in hoofdsectie en aanvullende secties*
Geef aan hoe u het stamboek heeft ingedeeld. U geeft aan of er sprake is van één of meer aanvullende secties. Vermeld ook welke benaming u gebruikt voor deze secties.
- b. *Onderverdeling in klassen van de hoofdsectie*
Geef aan of u de hoofdsectie verder heeft onderverdeeld in klassen. Vermeld ook welke benaming u gebruikt voor deze klassen.
- c. *Voorschriften, criteria en procedures voor opname van dieren in hoofdsectie en aanvullende secties*
Beschrijf de voorschriften die u hanteert voor opname van dieren in de hoofdsectie en aanvullende sectie(s). Hanteert u een kruisingsprogramma om een ander ras in de populatie te kruisen? Beschrijf dit dan hier.
- d. *Voorschriften, criteria en procedures voor opname in klassen binnen hoofdsectie*
Als u de hoofdsectie in klassen heeft opgedeeld, beschrijf dan de voorschriften die u hanteert voor opname van dieren in elke klasse.
- e. *Procedure voor opwaardering nakomelingen van dieren uit aanvullende sectie naar hoofdsectie*
Als er sprake is van een of meerdere aanvullende sectie(s) dan beschrijft u op welke wijze nakomelingen van dieren die in deze sectie staan kunnen worden ingeschreven in de hoofdsectie.
- f. *Voorwaarden voor aanvaarding fokdieren voor natuurlijke dekking*
Beschrijf in het fokprogramma welke voorwaarden u stelt aan dieren om in aanmerking te komen voor natuurlijke dekking.
- g. *Voorwaarden voor aanvaarding fokdieren voor kunstmatige inseminatie*
Vermeld welke voorwaarden u heeft opgesteld voor het aanvaarden van sperma, eicellen en embryo van fokdieren.
- h. *Verbod reproductietechnieken*
Als u een verbod op bepaalde reproductietechnieken hanteert, bijvoorbeeld kunstmatige inseminatie of embryotransplantatie, dan vermeldt u dat hier.

13. Voldoende fokdieren en fokkers

- a. *Aantal ingeschreven dieren in stamboek*
Vermeld het aantal mannelijke en vrouwelijke dieren dat in elke klasse en sectie staat ingeschreven.
- b. *Aantal dekkingen*
Vermeld het aantal dekkingen dat in het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden. Ook beschrijft u de trend van de afgelopen jaren (toename of afname).
- c. *Aantal inseminaties*
Vermeld het aantal kunstmatige inseminaties dat in het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden. Ook beschrijft u de trend van de afgelopen jaren (toename of afname).
- d. *Aantal mannelijke dieren ingezet voor de fokkerij*
Vermeld het aantal mannelijke dieren dat in het afgelopen jaar is ingezet voor de fokkerij. Als dit minder dan 15 dieren zijn, dan vermeldt u ook het aantal dekkingen en/of inseminaties per dier. Ook beschrijft u de trend van de afgelopen jaren (toename of afname).
- e. *Niet van toepassing*
Voor schapen en geiten niet van toepassing.
- f. *Aantal geboren dieren*
Vermeld het aantal dieren dat het afgelopen jaar is geboren. Ook beschrijft u de trend van de afgelopen jaren (toename of afname).
- g. *Aantal actieve fokkers*

Vermeld het aantal fokkers dat actief is binnen uw organisatie. U geeft ook aan of er sprake is van een toename of afname.

h. Aantal leden / aangeslotenen

Vermeld het totaal aantal leden of aangeslotenen van uw organisatie. U geeft ook aan of er sprake is van een toename of afname.

14. Beleid inteeltproblematiek en erfelijke gebreken

Als u inteeltbeleid heeft opgesteld voegt u dat hier toe. Ook als u beleid heeft opgesteld rond erfelijke gebreken voegt u dat hier toe.

15. Afgifte zoötechnische certificaten (artikel 30 en Uitvoeringsverordening 2017/717)

a. Beschrijving welke certificaten worden afgegeven

Vermeld welke certificaten u afgeeft: zoötechnische certificaten voor dieren, sperma, eicellen of embryo's.

b. In geval afgifte door spermacentrum / embryoteam

Vermeld de naam en contactgegevens van de organisatie waar het om gaat. Vermeld ook de methode die de organisatie hanteert omtrent de afgifte van zoötechnische certificaten.

16. Uitvoering fokprogramma (artikel 8)

a. Beschrijving medewerkers

Beschrijf op welke wijze de kwaliteit van de activiteiten die u uitvoert is gewaarborgd. U kunt hierbij de opleiding of kwalificaties noemen van medewerkers. Ook kunt u benoemen of er scholing plaatsvindt. Het gaat hier bijvoorbeeld om medewerkers die de stamboekadministratie bijhouden en medewerkers die dieren keuren.

b. Beschrijving beschikbare faciliteiten en apparatuur

Vermeld of u over geschikte faciliteiten en apparatuur beschikt om het fokprogramma uit te voeren. Het gaat hier bijvoorbeeld om een online systeem dat u gebruikt voor de administratie of een afleesapparaat voor chipnummers.

17. Uitbesteding activiteiten

Vermeld per activiteit die u uitbesteedt, naam en contactgegevens van de organisatie aan wie dit is uitbesteed. Onder activiteiten vallen bijvoorbeeld de stamboekadministratie, het uitvoeren van keuringen of het berekenen van fokwaarden. U verklaart dat er geen belangenconflict is tussen de organisatie aan wie u dit heeft uitbesteed en de economische activiteiten van fokkers. Ontstaat er later alsnog een (mogelijk) belangenconflict? Meld dit dan bij RVO op fokkerij@rvo.nl.